

OLIMPIADA LA ISTORIA ROMÂNILOR ȘI UNIVERSALĂ

Etapa republicană, 3 martie 2020, Clasa a XII-a

Timp de lucru: 180 minute

Mult succes!

Citește cu atenție sursele istorice propuse. În baza lor, a cunoștințelor și a competențelor dobândite, răspunde la întrebările propuse.

Sursa A. „Între autoritățile române reprezentate de I.I.C. Brătianu și cele ruse cu Stanislav Poklevski-Koziel, au avut loc discuții, s-au semnat protocoale, rușii garantând siguranța tezaurului românesc în timpul transportului, a deținerii la Moscova și reîntoarcerea pe teritoriul țării în momentul în care autoritățile române ar fi vrut-o. În zilele de 12-14 decembrie 1916, 1.738 de lăzi conținând tezaurul Băncii Naționale și alte valori au fost încărcate în 17 vagoane. Era vorba de trei lăzi în care se aflau lingouri de aur și de 1.735 de lăzi cu monede diverse. [...] Valoarea tezaurului se ridică la 314.580.456,84 lei aur. La cele amintite mai sus se adăugau două lăzi conținând bijuteriile reginei Maria, în valoarea de 7.000.000 de lei aur.”

(Dorin Dobrinu, Ruperea relațiilor diplomatice ruso-române. 1917-1924)

Sursa B. „Timp de peste 15 ani raporturile din România și Rusia sovietică au fost întrerupte, Nicolae Titulescu apreciind că «eram ca niște oameni care trăiesc pe două planete diferite». Această apreciere nu este, în totalitate, conformă cu realitatea, deoarece între București și Moscova au existat numeroase contacte, oficiale și neoficiale, în diverse orașe europene – Genova, Copenhaga, Londra, Varșovia, Paris, Riga, Geneva etc.”

(George G. Potra, Nicolae Titulescu, Politica externă a României. 1937)

Sursa C. „Art. 1. Asistența mutuală în cadrul Societății Națiunilor (ca de exemplu în tratatul cehoslovac sau francez) care să nu vizeze în mod special un stat, ci, în general, orice agresor european.

Art.2. Intrarea în acțiune a fiecăreia dintre cele două țări se va face numai când Franța va fi intrat în acțiune.

Art.3. Guvernul URSS recunoaște că, în virtutea diferitelor sale obligații de asistență, trupele sovietice nu vor putea trece niciodată Nistrul fără o cerere formală în acest sens din partea guvernului regal al României, la fel cum guvernul regal al României recunoaște că trupele române nu vor putea trece niciodată Nistrul în U.R.S.S. fără o cerere formală a guvernului URSS.

Art.4. La cererea guvernului regal al României, trupele sovietice trebuie să se retragă imediat de pe teritoriul român la est de Nistru, după cum, la cererea guvernului URSS, trupele române trebuie să se retragă imediat de pe teritoriul URSS la vest de Nistru.”

(Pactul de Asistență Mutuală dintre România și URSS. Montreux, 21 iulie 1936)

Sursa D. „În telegrama primită azi, tov. Litvinov face bilanțul convorbirilor desfășurate vreme de un an cu Titulescu în legătură cu Pactul. El formulează cele două dezacorduri (Basarabia și legarea țărilor de Pactul franco-sovietic) și opinează că în nici una din cele două probleme să nu procedăm la concesiile viitoare. În aceeași telegramă tov. Litvinov anunță, conform cuvintelor lui Titulescu, că are intenția ca, în zilele următoare, să-și prezinte demisia. Despre aceasta ne comunică nouă și tov. Ostrovski. Trebuie să se ia în considerație că Titulescu își va părăsi funcția, că guvernul român s-a conturat definitiv ca guvern fascist și că în politica externă a României se produc fapte care atestă o apropiere de Germania. În aceste condiții concesiile noastre, dacă am fi mers în întâmpinarea lor, s-ar fi dovedit absolut fără temei și fără rezultat. Iată de ce gândesc că trebuie să se confirme tov. Litvinov că noi nu vom merge la nici un fel de concesiile viitoare față de români și în problemele referitoare la pactul sovieto-român.”

(Nota lui Nicolai Krestinski, adjunctul lui M. Litvinov, adresată lui I. Stalin la 13 iulie 1936)

Sursa E. „În epocă s-a vorbit că tratatul parafat de Titulescu și Litvinov la 21 iulie 1936 la Montreux s-a născut mort.”

(G.C. Gheorghe, Semnificația Pactului de Asistență Mutuală dintre România și URSS (Montreux, 21 iulie 1936) în viziunea lui Nicolae Titulescu)

Nr.	Item	Scor	
I. Timpul, spațiul și personalitatea istorică în baza analizei și utilizării surselor istorice. (31 p.)			
	<p>1.1. Datează și caracterizează etapele/fazele relațiilor româno-sovietice, argumentând limitele cronologice ale fiecărei etape:</p> <p>1. _____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>2. _____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>3. _____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>4. _____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p>	<p>L</p> <p>0</p> <p>1</p> <p>2</p> <p>3</p> <p>4</p> <p>5</p> <p>6</p> <p>7</p> <p>8</p> <p>9</p> <p>10</p> <p>11</p> <p>12</p>	<p>L</p> <p>0</p> <p>1</p> <p>2</p> <p>3</p> <p>4</p> <p>5</p> <p>6</p> <p>7</p> <p>8</p> <p>9</p> <p>10</p> <p>11</p> <p>12</p>
	<p>1.2. Identificați, în baza <i>surselor A, B și D</i>, 2 obstacole și 2 premise favorabile (1 internă și 1 externă) în stabilirea și dezvoltarea relațiilor dintre România și URSS. Explicați fiecare răspuns cu câte un argument.</p> <p><i>Obstacole:</i> 1. _____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>2. _____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p><i>Premise favorabile:</i> 1. _____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>2. _____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p>	<p>L</p> <p>0</p> <p>1</p> <p>2</p> <p>3</p> <p>4</p> <p>5</p> <p>6</p> <p>7</p> <p>8</p> <p>9</p> <p>10</p> <p>11</p> <p>12</p>	<p>L</p> <p>0</p> <p>1</p> <p>2</p> <p>3</p> <p>4</p> <p>5</p> <p>6</p> <p>7</p> <p>8</p> <p>9</p> <p>10</p> <p>11</p> <p>12</p>

1.3. Expuneți, în baza textului <i>surselor A, C și D</i> , un punct de vedere cu referire la opinia exprimată în <i>Sursa E</i> . Demonstrați prin 3 argumente punctul de vedere. <i>Punctul de vedere</i> _____	L 0	L 0
_____	1	1
_____	2	2
_____	3	3
_____	4	4
1. _____	5	5
_____	6	6
_____	7	7

2. _____		

3. _____		

II. Rolul personalității istorice în baza analizei și utilizării surselor istorice. (10 p.)

 <p>Sursa F 2.1 Identificați numele personalității reprezentate în <i>Sursa F</i>.</p> <p>_____</p> <p>_____</p>	<p>Sursa G. „Am onoarea a depune de pe acum pe biroul Adunării următoarele întrebări - nu atât pentru a căpăta un răspuns, pe care am toate motivele să nu-l cred apropiat - cât mai ales pentru a atrage din vreme atenția Parlamentului și a opiniei publice asupra unor împrejurări deosebit de îngrijorătoare. Când am criticat acum trei luni chestiunea unor angajamente luate de Guvernul român pentru eventuala trecere pe teritoriul său a unor formațiuni militare și materiale de război sovietice, mi s-au opus de pe banca ministerială cele mai categorice dezmințiri, însoțite de cele mai injurioase calificative. [...] Cu toate aceste dezmințiri și aprecieri, asupra autorității cărora nu mai insist, zvonurile îngrijorătoare nu au încetat să se răspândească. [...] Am citit însă deunăzi, în interviul pe care domnul Beneș, președintele Republicii Cehoslovace, l-a dat unui ziarist francez, după Conferința șefilor de state ai Micii Înțelegeri, care a avut loc la București, următoarea informație, a cărei importanță nu va scăpa nimănui: Dar dacă Franța și Anglia, ar fi atât de oarbe încât să nu-și înțeleagă misiunea, cele trei state au prevăzut toate ipotezele. [...] Eu știu, că în orice caz, Răsăritul le va trimite în ajutor oameni și arme. Dacă adăugăm la aceste cuvinte afirmațiile unor identități totale de vederi față de toate problemele [...] este logică întrebarea: Pe unde ne va trimite „Răsăritul” oameni și arme și dacă Pactul de asistență militară încheiat între Cehoslovacia și URSS cuprinde obligații de această natură pentru România? ”</p> <p>(Președenția Adunării Deputaților, 16, 18 iunie 1936)</p>	L 0	L 0
		1	1
		2	2
		3	3
		4	4
		5	5
		6	6
		7	7
		8	8
		9	9
2.2 Identificați, în baza <i>Sursei G</i> , opinia personalității identificate, cu privire la politica de apropiere de URSS promovată de N. Titulescu. Selectați două 2 argumente prin care autorul își susține opinia.	10	10	

Opinia _____

1. _____

2. _____

2.3. Demonstrați prin 2 argumente rolul personalității identificate în viața politică a României.

1. _____

2. _____

III. Relația de cauzalitate/interdependență în istorie (19 puncte).

Sursa H. „Fiind cea mai mică țară din sud-estul Asiei, Singapore părea creată pur și simplu pentru a deveni un stat dependent de vecinii săi mai puternici, chiar dacă îi va reuși în general să-și păstreze independența. Lee Kuan Yew a gândit altfel. Lee Kuan Yew i-a îndemnat pe compatrioții săi să facă ceea ce nu au considerat niciodată că sunt obligați: mai întâi să-și curețe orașul și apoi, depășind ostilitatea primordială față de vecini și diferențele etnice, să le arate tuturor un exemplu de muncă excelentă. Singapore de astăzi este întruchiparea viselor sale. Venitul anual pe cap de locuitor a crescut de la mai puțin de 1.000 \$ la momentul obținerii independenței, la aproape 30.000 \$ astăzi. Singapore este lider în tehnologia avansată din sud-estul Asiei, poarta sa comercială și centrul științific. Singapore joacă un rol important în politica și economiile din Asia de sud-est și nu numai.”

(Генри А. Киссинджер. Предисловие к Ли Куан Ю, Сингапурская история: из «третьего мира» - в первый, М., 2005)

Sursa I. „Mulți lideri ai țărilor din lumea a treia au crezut în teoria exploatării coloniale, însă eu și Ken Swa nu am fost impresionați. A trebuit să rezolvăm problemele urgente ale țării și nu ne puteam permite să fim încurcați de teorii și dogme. În Singapore nu au existat resurse naturale pe care corporațiile transnaționale să le poată exploata. Tot ce aveam erau oamenii harnici, o infrastructură bună și un guvern care a decis să fie integru și competent. Datoria noastră era să asigurăm mijloace de trai pentru 2 mln. de locuitori și, pentru că corporațiile transnaționale puteau asigura angajarea și instruirea în domeniul tehnic, ingineresc și managerial a oamenilor noștri, noi am stabilit relații cu aceste corporații. [...] Inițial, „managerii lor (ai corporațiilor transnaționale) nici nu știau unde se află Singapore, așa că ... a trebuit le arătăm pe glob acel punct mic de la capătul extrem al Peninsulei Malaieziei din Asia de sud-est”.

(Lee Kuan Yew. From Third World to First: The Singapore Story - 1965-2000, Harper, 2000, p. 59)

Sursa J. „Un comitet [...] a recomandat președintelui Reagan să abroge privilegiile comerciale speciale de care se bucură cele patru țări asiatice în creștere rapidă, al cărui sold comercial în creștere a creat o problemă economică serioasă pentru administrația americană. Se raportează că președintele trebuie să aprobe decizia Consiliului Economic prezidențial, care poate fi anunțată sâmbătă și va intra în vigoare în ianuarie viitor.

L	L
0	0
1	1
2	2
3	3
4	4
5	5
6	6
7	7
8	8
9	9
10	10
11	11
12	12
13	13
14	14
15	15
16	16
17	17
18	18
19	19

Această măsură reflectă nemulțumirea administrației față de așa-numiții „Patru Tigri” din Asia - Hong Kong, Singapore, Coreea de Sud și Taiwan, ale căror rate de creștere economică, exprimate în cifre duble, au fost realizate în mare parte datorită comerțului cu Statele Unite. Este de așteptat ca această decizie, luată marți, să provoace proteste în aceste patru țări - aliați fideli ai SUA.”

(The Washington Post, 30.01 1988)

3.1. Identificați în sursele **H, I și J** câte un eveniment/fenomen/proces, aflat în relații de cauzalitate/interdependență.

Cauza _____

ce constituie - Eveniment/ fenomen/ proces (*subliniază*)

Consecința _____

ce constituie - Eveniment/ fenomen/ proces (*subliniază*)

3.2. Formulează relația de cauzalitate/interdependență dintre evenimentele/ fenomenele/procesele identificate _____

3.3. Demonstrează relația de cauzalitate/interdependența, respectând algoritmul:

Prezentarea contextului istoric; prezentarea timpului și a spațiului istoric al cauzalității; identificarea cauzei prin utilizarea unui fapt/ eveniment istoric relevant, ce a determinat relația de cauzalitate; stabilirea conectorilor care exprimă relația de cauzalitate cu încadrarea a minimum a două date cronologice, doi termeni istorici; stabilirea consecințelor imediate și de durată; formularea și argumentarea relației de cauzalitate/interdependență

TOTAL (99 p.)		
----------------------	--	--